

Església de Sant Martí

Tagamanent

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Al Turó de Tagamanent
Emplaçament A pocs metres del camí que passa pel collet de Sant Martí, al peu del Turó de Tagamanent.

Coordenades:

Latitud: 41.74796
Longitud: 2.29855
UTM Est (X): 441679
UTM Nord (Y): 4622031

Classificació

Número de fitxa 08276 - 2
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XI
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: en runes.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Religions i/o funerari
Observacions protecció: BCIN. Decret 1949.
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Diputació de Barcelona. Rbla Catalunya, 126. 08008 Barcelona
Fitxes associades:
[Santa Maria de Tagamanent](#)
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez

Descripció

Petita església situada al peu del turó de Tagamanent. En resta un mur orientat de sud-est a nord-oest amb una arrencada d'absis, orientada al sud-est, amb el començament de la volta de quart d'esfera i l'arc triomfal on ha quedat un àbac. Aquest àbac, és visible per la cara interior, i el mur conservat fa 6 per 3 m alt i és força fragmentari. Es tracta d'una nau única amb absis semicircular, ornamentat amb un fris de finestretes cegues. El mur sud, que encara roman més o menys sencer, presenta filades de carreus d'arenisca vermella de petites dimensions, ben escairats per la cara externa i ajuntat amb morter de calç, mostrant la fàbrica constructiva. Encara es poden observar els basaments dels murs que formen la planta, tot i el deteriorament progressiu de les estructures. Al seu entorn hi ha un cementiri, i ben a prop un seguit de murs sense identificar.

Observacions:

Hi ha una sèrie d'estructures annexes no identificades. Tot hi estar força embardissat s'hi poden veure alguns ossos i restes de murs, esdevenint un conjunt de gran interès arqueològic.

Història

Aquest edifici de petites dimensions, dedicat a Sant Martí de Tours, fou construït avançat el segle XI i funcionà com a parròquia del terme. Documentada al 1009 com a "Sancti Martini supra via", havia de ser església parroquial cap al 1098, en lloc de Santa Maria, quan aquesta havia d'esdevenir monestir. En aquest document s'esmenta també que el comte Ramon Berenguer I cedeix al vescomte Ramon Folc la meitat de l'alou de Vallforners. S'ha hipotetitzat sobre l'existència d'un temple anterior i sobre una possible reforma cap el 1070, que no s'ha pogut contrastar arqueològicament. Al costat hi tenia un cementiri, que donat el seu estat ruïnós al 1357, el bisbe de Vic Ramon de Bellena, i en motiu d'una visita pastoral, ordenà recollir-ne els ossos i enterrar-los a l'església de Santa Maria. En aquest moment surt documentada com "capellam publicam Sancti Martini que ut dicitur communiter fuit prima ecclesia". L'any 1361, l'església de Santa Maria recuperà la parroquialitat, i la de Sant Martí, poc a poc es va anar malmetent, essent considerada una capella depenent de l'església principal o una capella de camí. Potser cal relacionar el trasllat de les funcions de parròquia a mitjan del segle XIV des de l'esglesiola de Sant Martí al capdamunt del cim, amb la construcció d'un temple de trets gòtics aprofitant part de les estructures de l'antic castell. La documentació arqueològica confirma aquest segon moment d'actuació en una data similar a aquella que esmenten les fonts escrites. Es desconeix com afectà a l'estructura el terratrèmol documentat al 1448, però queda clar que conservà el seu rol secundari fins el seu enrunament definitiu, considerat cap el segle XVIII.

Bibliografia

AAVV (1969). Els castells catalans II. Barcelona. p. 299-336. AAVV. (1991). "Sant Martí". Catalunya romànica vol. XVIII. Barcelona. p. 432. GAVÍN, J.M. (1990). "Sant Martí de Tagamanent" a Vallès Oriental. Inventari d'Esglésies. Arxiu Gavín. PLADEVALL, A. (1988). "Evocació de Tagamanent". Monografies del Montseny, n°3, Viladrau: Amics del Montseny, p. 81-90. PLADEVALL, A. (1988). "Síntesi històric - geogràfica dels municipis de la vessant vallesana del Congost i Osonenca. Monografies del Montseny", n°3, Viladrau: Amics del Montseny. p. 128-134. PLADEVALL, A.; CATALÀ, P. (1988).

"El Castell de Tagamanent". Monografies del Montseny, n°3, Viladrau. Amics del Montseny, p.61-74.
PLADEVALL, A; CASTELLANOS, A. (1991). "Santa Maria de Tagamanent". Catalunya romànica vol. XVIII. Barcelona. p. 429-430. PLADEVALL, A. (1991). "El Montseny a l'època medieval: Dominis i jurisdiccions". Monografies del Montseny, n°6, Viladrau: Amics del Montseny, p. 83-106. PLADEVALL, A. (1993). "El Montseny a l'època medieval: l'organització religiosa". Monografies del Montseny, n°8, Viladrau: Amics del Montseny, p. 101-124. PLADEVALL, A. (1997). "El Montseny en època medieval." La Sitja del Llop. Revista del Montseny, 15. Sant Celoni. VALL, R. (1988). "Sant Martí de Tagamanent. El romànic del Vallès". Dins Associació d'Amics de Tagamanent, 20, 1988. VALL, R.; MASVIDAL, A. (1983). El romànic al Vallès. Ed. AUSA. Sabadell. p. 78.

